

Motion till riksdagen 2013/14: MJ29

av **Matilda Ernkrans m.fl. (S)**
med anledning av prop. 2013/14:184

Ändringar i fiskelagen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett lagförslag om att göra redskapsbegränsningarna för fritidsfisket generella.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öppna för fisketuristföretag att få licens för fiske.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen noga bör analysera och följa konsekvenserna av lagändringen som ger möjlighet för en juridisk person att inneha fiske-licens.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska ge Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att vid fördelning av fiskelicenser särskilt beakta de sökande som har potential att försörja sig på heltid med fisket.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör uppdra till Havs- och vattenmyndigheten att tillsammans med berörda länsstyrelser utarbeta ett krav på utbildning för fiskeverksamhet i Natura 2000-områden samt i nationalparker.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör utforma förslag till regelverk för att göra de överlåtbara fiskerättigheterna försäljningsbara i bred samverkan med myndigheter, naringen i varje fiskesegment och övriga lokala intressenter. Regelverket bör ta hänsyn till nationella mål och miljömålet Hav i balans samt levande kust och skärgård.

Redskapsanvändningen

Det orapporterade fisket av lax i Östersjön är enligt Ices, The International Council for the Exploration of the Sea, lika stort som det officiella. Bakgrunden är bl.a. ett omfattande svartfiske som sker under förevändning av att vara

Fel! Okänt namn på

fritidsfiske. Detta faktum gör att kvoterna för de få yrkesfiskare som finns kvar blir så små att dessa knappast kan arbeta vidare samt att ”svartfiskare” tjänar stora pengar utanför samhällets kontroll.

Problemet hotar alltså både laxbeståndet och laxfiskarna.

Detta hanteras inte av regeringen i propositionen. I dag finns begränsningar för vilka redskap som fritidsfiskare får använda. Dessa begränsningar gäller inte enskilda vatten. Det innebär att ägare till enskilt vatten kan låta andra fiska på deras vatten bara de märker redskapen med vattenägarens namn. Fisken säljs sedan svart.

Vi menar att det är beklagligt att regeringen inte har tagit tag i detta problem, trots att Fiskeriverket i sitt remissvar till Fiskelagsutredningen¹ har lämnat ett förslag på hur detta skulle kunna regleras. Verket har föreslagit en 7 b § i fiskelagen som reglerar fiske på enskilt vatten.

Vi menar liksom Fiskeriverket att redskapsbegränsningar för fritidsfisket ska gälla samtliga enskilda vattenområden där fritidsfiske får bedrivas. Riksdagen bör tillkännage som sin mening till regeringen att den ska återkomma med ett lagförslag som stoppar detta svartfiske genom att göra begränsningen av redskapsanvändningen generell för fritidsfisket. Undantaget för enskilt vatten ska tas bort, menar vi.

Fisketurismen och småskaligt fiske

Runt våra kuster bedrivs småskaligt fiske som skapar råvaror av hög kvalitet till lokala restauranger och butiker, rökerier och fiskberedning. Vi menar att företagare som ofta har fisket som bisyssla har hamnat utanför diskussionen om fiskets överlevnad. Dessa skapar jobb och utgör också ett viktigt bidrag för lokal turism. Här måste vi politiskt se till att dessa företag har rimliga villkor och förutsättningar.

En verksamhet som blir viktigare är den s.k. fisketurismen. Vi tror att Sverige har bra förutsättningar att få fler företag som satsar på fisketurism. Detta menar vi att regeringen missat att bejaka. Det är en verksamhet som ger jobb och inkomster till små kustområden.

Regeringen föreslår i propositionen att en möjlighet till ett undantag för redskapsbegränsningen införs för fisketuristföretag. Det gör det möjligt för företagen att t.ex. använda redskap utan de begränsningar som finns för privat fiske.

Vi menar att detta är en krånglig omväg och vi har ett annat förslag. I stället borde fisketuristföretagen som ett alternativ till att söka undantag ges möjlighet att skaffa en licens för sin verksamhet – möjligen en särskild licens för fisketuristföretag eller någon av de två typer av licens som regeringen föreslår i propositionen. Regeringen får i beredningen bedöma vad som är mest lämpligt enligt EU-rätten. Detta skulle göra att företagen slipper gå omvägen runt ett undantag men det skulle också göra det möjligt för dem att rapportera in

¹ Fiskelagsutredningen *Med fiskevården i fokus – en ny fiskelag* (SOU 2010:42).

den fisk som fångas samt sälja fångst om de så önskar. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen.

Yrkeslicenser för en juridisk person

Regeringen föreslår att en fiskelicens ska kunna innehas av en juridisk person.

Vi delar Fiskelagsutredningens konstaterande att det nuvarande systemet kan tyckas vara alltför stelbent. Ett flexibelt system vore mer modernt. Vi konstaterar också att det kan finnas komplikationer med EU-rätten om Sverige skulle behålla det nuvarande systemet.

Samtidigt är vi oroade för vilka konsekvenser förslaget får. Många av remissvaren konstaterar att förslagets konsekvenser inte är tillräckligt utredda. Flera remissinstanser är kritiska till förslaget som de menar leder till utländsk inblandning och därmed drabbar arbetstillfällen i de lokala kustnära fisket.

Vi menar att det är en grundläggande norm i den gemensamma fiskeripolitiken i EU att svenska kvoter används av svenska fiskare.

Regeringen väljer att citera Fiskeriverkets remissyttrande om att förslaget skulle bidra till ett mer lönsamt småskaligt fiske. Det finns emellertid inte någon grundad bedömning av detta vare sig i remissvaret från Fiskeriverket eller i propositionen. De bedömningar som Fiskeriverket gör rör det svenska fisket generellt och inte det småskaliga.

Enligt 30 § fiskelagen får yrkeslicensen bara beviljas om fisket har anknytning till svensk fiskeriering. Men den bestämmelsen handlar bara om hur fisket ska bedrivas, inte av vem. Havs- och vattenmyndigheten ska pröva om fångster från den sökande landats i Sverige, om den sökandes fiskefärder utgår från svensk hamn m.m.

Men vi menar att förslaget kan undergräva principen om att svenska kvoter ska gå till svenska fiskare, detta genom att juridiska personer t.ex. genom ägande i flera led eller andra komplexa ägandelösningar kan kringgå systemet och göra att utländska intressenter tar över de svenska kvoterna. Därmed riskeras att utkomstmöjligheterna i de svenska kustsamhällena minskas. Det finns också en risk, menar vi, att Havs- och vattenmyndigheten kommer att få svårt att pröva om sökande har den anknytning till svensk fiskeriering som krävs.

Vi menar att regeringen behöver analysera och följa utvecklingen noga för att se vilka konsekvenser förslaget får för näringen.

Vi ser också behov av att stärka möjligheten för kustsamhällena att leva vidare och att fisket utgör en möjlig försörjning. Framför allt är det viktigt för de unga som vill satsa på yrket. Därför menar vi att Havs- och vattenmyndigheten bör få i uppdrag att vid fördelning av fiskelicenser särskilt beakta de sökande som har potential att försörja sig på heltid med fisket.

Fel! Okänt namn

Natura 2000-områden

För verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område fordras tillstånd från länsstyrelsen eller – om verksamheten i sig fordrar tillstånd eller dispens enligt miljöbalken – den tillståndsmyndighet som normalt ska pröva verksamheten, ofta miljödomstolen.

Vi menar att den som bedriver fiske i Natura 2000-områden eller en nationalpark behöver särskild kunskap om detta. Det behövs utbildning i de unika, lokala och biologiska förutsättningarna för området. Vi menar här en kortare utbildning som med fördel kan arrangeras av länsstyrelsen. Regeringen bör uppdraga till Havs- och vattenmyndigheten att tillsammans med berörda länsstyrelser utarbeta ett sådant krav.

Överlåtbara/försäljningsbara fiskerättigheter

I dag finns det möjlighet till överlåtbara fiskerättigheter i det pelagiska fisket. Regeringen föreslår nu att det införs en möjlighet för regeringen att besluta om överlåtbara fiskerättigheter i annat fiske än det pelagiska.

Vi har inget emot systemet med överlåtbara fiskerättigheter. Men vi delar den oro som uttrycks i en del remissvar kring den svenska fiskerinäringens framtid, risken för ägarkoncentration samt påverkan på miljön och fiskebestånden som överlåtbara och försäljningsbara fiskerättigheter kan få.

Vi anser att det behövs fler överväganden innan det kan bli möjligt att göra dem försäljningsbara. Därför menar vi att regeringen bör utforma förslag till regelverk för att göra de överlåtbara fiskerättigheterna försäljningsbara i bred samverkan med myndigheter, näringen i varje fiskesegment samt övriga lokala intressenter. Regelverket bör ta hänsyn till nationella mål och miljömålet Hav i balans samt levande kust och skärgård.

Stockholm den 9 april 2014

Matilda Ernkrans (S)

Johan Löfstrand (S)

Jan-Olof Larsson (S)

Pyry Niemi (S)

Helén Pettersson i Umeå (S)

Sara Karlsson (S)

Kristina Nilsson (S)